

Mededeelingen van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland

Verantwoordelijk voor den inhoud Ds. G. H. Kersten te R'dam
Administratie en redactie N.V. Drukkerij en Uitg. „De Banier”,
Utrechtschestraatw. 149, Rhenen. Giro 147759. Tel. K 8377-241

Abonnementsprijs f 1.25 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Eventueel verhoogd met f 0.15 incassokosten.

Dit blad verschijnt iederen Donderdag.

KERKNIEUWS.

Tweetal: Te Rotterdam-Z. Ds. A. de Blois te Gouda en Ds. G. H. Kersten te Rotterdam-C. — Te Werkendam Ds. J. Franje te Barneveld en Ds. M. Hofman te Moerkapelle.

Beroepen: Te Terneuzen Ds. Ch. v. d. Woestijne te Ridderkerk.

Bedankt: Voor Leiden Ds. Ch. v. d. Woestijne te Ridderkerk.

Ds. J. VREUGDENHIL.

Ten aanzien van den toestand van Ds. Vreugdenhil kunnen wij mededeelen, dat deze aanmerkelijk is verbeterd. Zag het er eerst naar uit, dat hij nog langen tijd in het ziekenhuis moest worden verpleegd, thans zal hij waarschijnlijk binnen 14 dagen naar huis mogen gaan. Hoewel het ook dan misschien nog eenigen tijd zal duren, voordat Ds. Vreugdenhil de werkzaamheden zal kunnen hervatten, mag het ons reeds tot groote blijdschap stemmen, dat de ziekte zoo'n wending heeft genomen.

GIFTEN.

de Theologische School
Uit collectie Oostkapelle f 10.—
Stille armen

X. te Wolfaartsdijk f 50.—
Met vriendelijken dank.

Ds. G. H. KERSTEN. Giro 63697.

VERTREKENDE PREDIKANTEN.

X. vraagt welke bewijzen een leeraar noodig heeft, die een beroep heeft aangenomen.

Bij vertrek naar een andere gemeente heeft een leeraar noodig:

1. een bewijs van den kerkeraad der gemeente die hij verlaten gaat aan den kerkeraad der nieuwe gemeente, dat hem tot attestatie dient;

2. een bewijs van dienzelfden kerkeraad aan de classis waaronder deze ressorteert;

3. een bewijs van deze classis aan de nieuwe classis, dat zij, gezien dat de kerkeraad in de aanneming van het beroep berust, ontslag verleent.

ZONDER CONDITIE BEROEPEN.

X. vraagt wat het beteekent, dat in sommige Kerkordeningen gesproken wordt van een Dienaar die zonder conditie beroepen is.

Men beriep vroeger wel een leeraar voor zijn leven. Het spreekt vanzelf, dat hij zulk een beroep aangenomen hebbende, niet vertrekken mocht zonder bewilliging van de andere partij.

WANNEER COLLECTEEREN?

X. is uit Zeeland verhuisd naar een plaats in Zuid-Holland. In zijn vorige gemeente collecteerde men bij den uitgang der godsdienstoefening, aan de deur; maar in zijn tegenwoordige plaats onder het zingen. X. vraagt hoe het nu eigenlijk moet?

Och, een bijkomstige zaak; raakt de leer niet; daarom niet opblazen. Van de oudste tijden af was er dit verschil. In verband met de bezwaren, die men vanwege de Roomsche organisten tegen het orgelspel had, werd door de Synode van Dordrecht in 1574 aangedrongen op het collecteeren aan de deur. Hoewel het collecteeren met een zakje, dat doórggegeven wordt, minder storing geeft dan het verzamelen der gaven met de lange hengel-stok, heeft het collecteeren aan de deur m.i. wel iets voor; doch waar dit geen gewoonte is, moet men voorzichtig zijn en de inzameling zoo maar niet veranderen, want het wordt (ik heb er bewijs van) in den zak gevoeld!

PSALMBORDEN.

X. vraagt of er bezwaar bestaat tegen Psalmboarden in de kerk.

Wel neen! Van ouds had men ze; ja het Convent te Wezel in 1568 beval ze reeds aan (Art. 33): „Het zal niet vreemd zijn, dat men in de kerk hange eenige borden of tafereelen waarin kortelĳk de wijze van Psalm-zingen en de gewoonlijke kunst van zingen wordt uitgelegd, opdat niet door het kwalĳk zingen des volks of ergernis, of stof tot belachen den ongelooĳigen worde gegeven”.

Dat laatste zou misschien niet altijd overbodig zijn; maar toch kan ieder zich thuis wel oefenen in het zingen. In Schotland zingt de voorzanger één regel alleen, daarna herhaalt de gemeente die regel. Men kan daar de Psalmen

op verschillende wijzen zingen en de predikant geeft het nummer der zangwijze aan; dan laat de voorzanger hooren hoe die wijze is. Iets dergelijks zocht men met de borden te bereiken. Een en ander is wel een bewijs, dat men tegen Psalmboarden geen bezwaar heeft. Door allerlei omstandigheden zijn die borden te R. niet aangebracht; maar misschien komt er wel eens een goed vriend, die er voor zorgt; of anders D.V. als de oorlog voorbij is!

OPENBARE AFKONDIGING.

X. vraagt of de tweede trap van censuur van den predikstoel mag afgekondigd worden, of in een vergadering met de leden moet bekend gemaakt? Deze vraag houdt verband met het bezwaar, dat gemaakt wordt tegen de aanwezigheid van velen, die tot de gemeente niet behooren.

Dezelfde vraag is reeds in 1581 ter Synode van Middelburg gedaan. Zie Kerkelijk Handboekje Vr. 92. Toen is en voor de openbare verzoening en voor „het voorhooren met den hardnekkigen zondaar tot de excommunicatie” besloten: „Het wordt verstaan van al degenen, die tot het gehoor komen”, dus in de openbare samenkomst der gemeente; niet in een afzonderlijke ledenvergadering. Trek u van bangmakerij niets aan.

SACRAMENTEN.

X. vraagt hoeveel sacramenten onder het Oude Testament geweest zijn en of de Boom des Levens ook een sacrament was; en de Regenboog; en de Wolkkolom, en de Staf van Aäron.

Bij beantwoording van deze vraag diene eerst vast te staan wat sacramenten zijn. Nu de Heidelberger Catechismus zegt, dat het teekenen en zegelen zijn van Gods genade. Genade was niet in het werkverbond; dus dat verbond had ook geen sacramenten. Toch wordt de Boom des Levens en ook (zie v. Maastricht) de Boom der kennis des goeds en des kwaads wel sacrament genoemd, doch dan alleen in dien zin, dat Gods belofte en bedreiging er door bevestigd werd; maar eigenlijke sacramenten waren in het werkverbond niet.

Van de Regenboog geldt hetzelfde argument; deze behoort tot het Noachitisch verbond en dat verbond is opgericht met alle menschen en met het gevogelte en het vee. Het hield in, dat de aarde niet weer door water zal vergaan. Dus niet het genade-verbond dat met de uitverkorenen wordt opgericht en de zaligheid deelachtig maakt. De Regenboog is een sacrament van het verbond der algemeene genade te noemen; niet een sacrament, zoo beschreven is in den Heidelberger Catechismus.

Voorts is te onderscheiden tusschen sacramenten en teekenen. Er zijn vele teekenen, die geen sacramenten zijn. Waarom niet? Omdat een teeken alleen sacrament wordt door Goddelijke instelling. Dat nu de bloeiende staf van Aäron door het ceremonieel priesterschap heen op Christus zag, zal wel niemand tegenspreken; zoo ook de verhoogde koperen slang (zie Joh. 3). En zoo waren er vele teekenen meer. Doch die teekenen zijn niet als sacramenten te achten. Zelfs wordt een vijftal teekenen in het bijzonder besproken. Van Noachs ark wordt gezegd, dat zij een tekenbeeld van den doop was (1 Petr. 3 : 21). Terwijl Paulus in 1 Cor. 10 : 1—5 eerst handelt van den wolkkolom en van den doorgang door de Rode Zee als beteekenend wat de doop inhoudt; en daarna van het manna en van de steenrots in betrekking het Heilig Avondmaal. Men heeft daarom wel van „bijzondere” sacramenten gesproken. Maar, hoewel de Apostelen in genoemde plaatsen van deze teekenen naar de sacramenten des Nieuwen Verbonds wijzen, toch zeggen zij niet dat ark en wolk en zee en manna en rotssteen zelve sacramenten geweest zijn; Paulus noemt ze „voorbeelden”.

De Besnĳdenis en het Pascha zijn door God ingesteld; deze zijn dan ook de sacramenten van het Oud-Verbond, waarvoor Doop en Avondmaal zijn in de plaats gezet.

WAAROM GEEN UNIVERSITEIT?

X. vraagt waarom de gemeenten geen universiteit hebben, daar toch onze Gereformeerde Vaders zoozeer er op gesteld waren, dat zij in het heetst van den tachtigjarigen oorlog er een stichtten. Wel een bewijs, dat zij een Universiteit van groot belang voor de kerk achtten.

Zoover hebben de Gereformeerde Gemeenten het niet kunnen brengen. Het verval der kerk ging gepaard met het verval der Universiteit; helaas! en met de verbrokkeling van de kerk. Hoewel de opleiding onder ons zeer, zeer gebrekvol is, laat ons blijde zijn iets te mogen doen tot vorming der a.s. leeraren en naar het betere jagen. De Heere gebiedt Zijn zegen er over; dan kan het geringste nog groot profijt afwerpen.

PREDIKBEURTEN.

DONDERDAG 19 AUGUSTUS

ALBLASSERDAM: 's av. Dhr. Aangeenbrug.
CAPELLE (N.B.): 7.30 uur Ds. Ch. v. d. Woestijne.
DORDRECHT, Kasperspad 18b: 7.30 u. Ds. Lamain.
H. I. AMBACHT: 7.30 uur Dhr. Blok.
HILVERSUM, Langestraat 50aa: 7.15 u. Dr. Steenblok.
HOOFDDORP: 8 uur Ds. Verhagen.
WESTZAAN: 7.30 uur Dhr. Wijting.

VRIJDAG 20 AUGUSTUS

BODEGRAVEN: 7.30 uur Dhr. Blok.
HAAMSTED: 8 uur Ds. Lamain.

ZATERDAG 21 AUGUSTUS

OOSTERLAND: 7 uur Ds. Lamain.

ZONDAG 22 AUGUSTUS

AAGTEKERKE: 10, 2.30 en 6.30 uur Ds. Visser.
AALBURG: 10.30 en 7 uur leesdienst.
AALST: 9.30 en 2.30 uur leesdienst.
AKKRUM: 10 en 5 uur leesdienst.
ALBLASSERDAM: 10 en 5 uur leesd.
ALMELO: 10 en 4 uur leesdienst.
AMERSFOORT: 10 en 5 uur leesdienst.
AMSTERDAM-C., Lociersgracht 70-72: 10 en 4.30 uur leesdienst.
AMSTERDAM-N., Juliana van Stolberg-school, Tuindorp-Oostzaan: 10 en 4.30 uur leesdienst.
ANDIJK (Oest): 10.30 en 4.30 u. leesd.
APELDOORN: Rustenburgstraat: 10 en 3 uur leesdienst.
AXEL: 10, 2.30 en 6 uur leesdienst.
BARNEVELD: 10, 2.30 en 6 uur Ds. J. Fraanje.
BEEKBERGEN: 10, 3 en 7 u. Dhr. Rijkssen.
HOEDEKENSKERKE: leesdienst.
BENTHUIZEN: 10.30 en 7 uur leesd.
BERKENWOUDE: 10.30 en 8 u. leesd.
BIEZELINGE: 9.30, 2 en 5.30 uur leesd.
BODEGRAVEN: 10 en 6 uur leesd.
BORSSELE: 10.30, 3 en 7 uur leesd.
BOSKOOP: 10 en 6 uur leesdienst.
BRUINISSE: 3 maal Ds. Lamain.
CAPELLE A. D. IJSSEL: 10 en 5 uur leesdienst.
CAPELLE (N.-B.): 9.30 en 6 u. leesd.
COLIJNSPLAAT: 9.30, 2 en 6 uur leesd.
DINTELOORD: 10, 2.30 en 6 u. leesd.
DIRKSLAND: 10.30 en 7 uur Ds. Bel.
DORDRECHT: 10 en 5 uur leesdienst.
EDE, Bettelkamperpad 27: 10 en 3 uur leesdienst.
EDERVEEN: 9.30 u. leesdienst en 2 uur Ds. Kok.
ELSPLEET: 10 en 3 uur leesdienst.
ELST (U.): 9.30 en 5 uur leesdienst.
ENKHUIZEN: 10 en 4.30 uur leesd.
ENSCHED: leesdienst.
GENEMUIDEN: 9.30 en 2.30 u. leesd.
GIESSENDAM: 10 en 6.30 uur leesd.
GOES: 9.30, 2 en 6 uur leesd.
GORINCHEM: leesdienst.
GOUDA: 10 en 5 uur Ds. A. de Blois.
GOUDSWAARD: 11 en 7 uur leesd.
's-GRAVENHAGE: 10 en 4.30 uur Ds. Honkoop.
's-GRAVENPOLDER: 9.30, 1.30 en 5.30 uur leesdienst.
's-GRAVENZANDE: 9.30 en 3.30 uur
GRONINGEN: 10 en 4 uur leesdienst.
HAAMSTED: leesdienst.
HAARLEM, Lange Molenstr. 22: leesd.
HEDEL: 10.30 en 7 uur leesdienst.
HERKINGEN: 11 en 7.30 uur leesd.
H. I. AMBACHT: 10 en 5 uur leesd.

HILVERSUM (Langestraat 50aa): 10 en 5 uur leesdienst.
HOEK (Z.): leesdienst.
HOOFDDORP: 10 en 3 uur leesdienst.
KAMPEN: 10 en 6 uur leesdienst.
KAMPERLAND: leesdienst.
KATWIJK a. ZEE: 10 en 5 uur leesd.
KLAASWAAL: 11 en 7 uur leesdienst.
KORTGENE: 10.30, 3 en 7 u. leesd.
KRABBENDIJK: 10, 2.30 en 6.30 uur Ds. J. van den Berg.
KRUININGEN: 10, 2.30 en 6.30 u. leesd.
LEIDEN: 10 en 5 uur leesdienst.
LEMMER: 10 en 2.30 uur leesd.
LEERDAM: 10 en 6.30 uur Dhr. Aangeenbrug.
LISSE: 10 en 4 uur leesdienst.
MEEUWEN: leesdienst.
MELISKERKE: 10, 2.30 en 6.30 u. leesd.
MIDDELBURG: 9.30, 2 en 6 uur leesd.
MIDDELHARNIS: 10 en 3 uur leesd.
MIJDRECHT: 11 en 7 uur leesdienst.
MOERKAPPELLE: 10.30 u. Ds. Hofman, 3 uur leesdienst en 7 uur Ds. Hofman.
NAALDWIJK: 9.30 en 3.30 uur leesd.
NIEUWBEIJERLAND: 11, 3.30 en 7 uur leesdienst.
NIEUWDORP: 10.30, 3 en 6.30 u. leesd.
NIEUWERKERK (Z.): 11, 3.30 en 7 uur leesd.
NIEUWERKERK A. D. IJSSEL: 10 en 5 uur leesdienst.
NISSE: 9.30, 2 en 6 uur leesdienst.
NUNSPLEET: 9.30 en 2.30 uur leesd.
NIJKERK: 9.30 en 6 uur leesdienst.
NIJVERDAL: 9.30 en 3 uur leesdienst.
OCHTEN: 10 en 6 uur leesdienst.
OOSTBURG: 10.30 en 3 uur leesdienst.
OOSTERLAND: 10, 2.30 en 6 u. leesd.
OOSTKAPPELLE: 10 en 2.30 uur leesd.
OPHEUSDEN: 10 en 6 u. Ds. Dorrestein.
OUD-BEIJERLAND: 10 en 6 uur leesd.
OUDDORP: 10.30 en 3.30 uur leesd.
OUDEMIRDUM: 10 en 2.30 uur leesd.
OUDEWATER: 10 en 7 uur leesd.
POEDEROOYEN: 9.30, 2.30 en 6.30 uur leesdienst.
POORTUGAAL: 10 en 5 uur Dhr. Blok.
POORTVLIET: 11, 3.30 en 7.30 uur Dr. C. Steenblok.
RHENEN: 10 en 5.30 uur leesdienst.
RIDDERKERK: 10 en 4.30 uur Ds. Chr. v. d. Woestijne.
RILLAND-BATH: Ds. B. van Neerbos.
ROTTERDAM-C.: Geen opg. ontvangen.
ROTTERDAM-Z.: Idem.
Rauwenhoffplein 25: 10 en 5 uur leesd.
DE RIJP: 10.30 en 4 uur leesd.
RIJSSEN: Walkerk, leesdienst.
Eschkerk: 9.30, 2.30 en 6 uur leesd.
SCHERPENISSE: 11, 3.30 en 7.30 uur leesdienst.
SCHERPENZEEL (Gld.): 10 en 6 uur leesdienst.
SEROOSKERKE: 10 en 2.30 uur leesd.
ST. ANNALAND: 10.40, 2.40 en 6.10 u. leesdienst.
ST. MAARTENSDIJK: leesdienst.
STAVENISSE: leesdienst.
ST. PHILIPSLAND: 11, 3.30 en 7 u. leesd.
STOLWIJK: 10.30 en 7.30 uur leesd.
TER AA: 10 en 7 uur leesdienst.
TERNEUZEN: 10, 2.30 en 6 uur leesd.
TERWOLDE: 9.30 en 2 uur leesdienst.
THOLEN: 10.30, 2.30 en 6 uur leesd.
TRICHT: 10 en 7 uur leesdienst.
UDEL (De Beek): 10.30 en 3 u. leesd.
UTRECHT, Boothstraat: 10 en 5.30 u. Ds. M. Heikoop.
VEEN: 3 maal leesdienst.
VEENENDAAL: 9.30 en 5 uur Ds. Kok.
VLISINGEN: 9.30 en 2 uur Luth. Kerk en 6 uur Glaristraat leesdienst.
VLAARDINGEN: 10 en 5 uur Ds. Ligtenberg.
VRIEZENVEEN: 9.30 en 2.30 u. leesd.
WAARDE: 9.30, 1.30 en 5.30 u. leesd.
WAGENINGEN: 10 en 6 uur leesdienst.

WEMELDINGE: 10, 2 en 6 uur leesd.
WERKENDAM: 10 en 6 uur leesdienst.
WESTKAPPELLE: 9.30, 2 en 6 u. leesd.
WESTZAAN: 10 en 3 uur Ds. Verhagen.
WIJERDEN: 9.30 en 2.30 uur leesdienst.
WOERDEN: 10 en 6.30 uur leesdienst.
WOLPHAARTSDIJK: 10.30, 3 en 7 uur leesdienst.
YERSEKE: 10, 2 en 6 uur Ds. A. van Stuijvenberg.
ZAANDAM: 9.30 uur leesdienst en 7 u. Ds. Verhagen.
ZEIST: 10 en 5 uur leesdienst.
ZIERIKZEE: 10.30, 3 en 7 uur leesd.
ZOETERMEER: 10, 3 en 7 uur leesd.

MAANDAG 23 AUGUSTUS

GOUDSWAARD: 8 uur Ds. Honkoop.

DINSDAG 24 AUGUSTUS

AMSTERDAM-C.: 7.30 uur Dhr. Blok.
BODEGRAVEN: 7.30 uur Ds. Ch. v. d. Woestijne.
CAPELLE (N.-B.): 7.30 uur Dr. Steenblok.
POORTUGAAL: 7.30 uur Ds. Ligtenberg.
RIJSSEN, Walkerk): 7 uur Ds. Fraanje (bevestiging Ds. Lamain).

WOENSDAG 25 AUGUSTUS

DORDRECHT, Kasperspad 18b: 7.30 u. Dhr. Blok.
GIESSENDAM: ? uur Dhr. Rijkssen.
OCHTEN: 7 uur Ds. Dorrestein.
RIJSSEN (Walkerk): 7 uur Ds. Lamain (Intrede).
ST. PHILIPSLAND: 8.30 u. Ds. v. d. Berg.
ZAANDAM: 7.30 uur Ds. Honkoop.

DONDERDAG 26 AUGUSTUS

ALBLASSERDAM: 2.30 en 6.30 uur Ds. J. Fraanje.
BENTHUIZEN: 3 uur (huw.bev.) en 8 u. Ds. Stuijvenberg.
NIEUWERKERK A. D. IJSSEL: 2.30 uur (huw.bev.) en 7 uur Ds. Ligtenberg.
RIJSSEN (Eschkerk): 7 uur Ds. Lamain.
TER AA: 7.15 uur Ds. Honkoop.

VRIJDAG 27 AUGUSTUS

NIJVERDAL: 7.30 uur Ds. Lamain.

ZATERDAG 28 AUGUSTUS

KAMPERLAND: 's av. Dhr. Rijkssen.

Frankering bij
abonnement
Rhenen

Mededeelingenblad der
Geref. Gemeenten
Utrechtsestraatweg 149
Rhenen

Den heer J. de Boer,
Lorentsweg 91,
HILVERSUM.